

15.7x24.15	1/3	עמוד 18	גלובס - כותרת	27/09/2016	55320425-6
פרקליטות המדינה - 39848					

התפתחויות המשפטיות החשובות של השנה והשינויים הדרושים לשנה הבאה

תכלה שנה ומשיפה טיהרה

החוק לאשרור אמנת המס בין ארה"ב לישראל והחמרת חוקי הלבנת ההון; פרשת רומן זדורוב; פסיקת בג"ץ בסוגיית מתווה הגז; פירוק חברות ענבל אור וארמה; חוקי ההתחדשות העירונית; התארגנות עובדים; הסדרים בין בני-זוג מתגרשים. סיכום השנה בעיני המשפטנים - עם מבט קדימה / חן מענית

במהלך רוב השנה עורכי-הדין טרודים בעבודה יומיומית על התיקים שנערמים על שולחנותיהם, ולרבים מהם אין פנאי להרים את הראש ולהשקיף במבט רחב על מערכת המשפט שבתוכה הם פועלים. ראש השנה הוא זמן טוב לעריכת סיכומים וגם לצפייה אל עבר העתיד. פנינו אל כמה משפטנים ועורכי-דין בולטים, כדי לשמוע מהי לדעתם ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה שחלפה, ומהו השינוי או התיקון החשוב ביותר שיש לעשות במערכת המשפטית ובמערכות אחרות בשנה החדשה הבאה עלינו לטובה.

בפרקטיקה של הליך 'בדיקה מקדימה' בעניינם של נבחרים-ציבור. אם יש צידוק לפרקטיקה זו, ראוי להחיל זאת גם על 'פשוטי' העם, כדי להימנע מפגיעה לא הכרחית בשמו ובכבודו של אדם, שהרי גם בהם חקירה לא מוצדקת עלולה לפגוע בשמם ובכבודם. כך קרה בזמנה בפרקטיקה של השימוע, שהוגבלה רק לנבחרים-ציבור, אך בסופו של דבר הורחבה גם לנאשמים אחרים."

עו"ד גלי בהרב-מיארה, לשעבר פרקליטת מחוז ת"א אזרחי ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"פרשת רומן זדורוב היא אירוע יוצא דופן בזירה המשפטית. העיסוק במדיה התקשורתית (לרבות סדרת טלוויזיה שניתחה את האירוע המשפטי כמעט בזמן אמיתי), לצד העיסוק ברשתות החברתיות וההפגנות, איפשרו עוצמת ביטוי יוצאת דופן של הציבור. מעבר לזאת, לאירוע המשפטי היו השלכות על מערכות נוספות: הפרקליטות, המכון לרפואה משפטית, מערכת היחסים בין הגופים, גוף הביקורת על הפרקליטות."

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"מערכת המשפט פרסמה לא מזמן את הרוח שלה לשנת 2015. לפי

הרוח, 20,535 תיקים בכל הערכאות מחכים לפסק-דין במשך שלוש שנים ויותר. לנתון הזה יש חשיבות בנושא שימור אמון של הציבור במערכת המשפט. יש לקוות, כי לקראת השנה הבאה המערכת תוכל לקדם פתרונות אלטרנטיביים לפתרון ולצמצום מחלוקות, דבר שיספר את חוויית ההתדיינות של הצדדים, יקצר את משך זמן הדין, ויאפשר מתן שירות טוב יותר לציבור."

עו"ד יעל גרוסמן, מומחית להלבנת הון ולעבירות צווארון לבן ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"כמהלך השנה הוגדרו עבירות מס כעבירות מקור, לפי חוק איסור הלבנת הון, דבר שיביא להחמרת הענישה נגד מעלימי מס שיוגדרו כמלבני הון, ולהרחבת אחריותם של עורכי-הדין ורואי-החשבון שייטנו שירות ללקוחות מסוג זה. במקביל, מקודמת חקיקה שתחייב את הבנקים להעביר מידע לרשות המס, ונכנסו לתוקף החובות שמחייבות עורכי-דין ורואי-חשבון לבצע הליך של 'הכרת הלקוח', ולהימנע מביצוע עסקאות כשמתקיים חשש להלבנת הון. "כשמשלבנים מגמות אלה, נוצרת תמונה של אפס סובלנות כלפי פעילות פיננסית החשודה כבעייתית,

פרופ' עמנואל גרוס, ראש מחלקת צווארון לבן במשרד פישר ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"התפתחות משפטית חשובה במיוחד היא החוק שעבר בכנסת לאשרור אמנת המס בין ארה"ב לישראל. מדובר בהסכם הדדי לחשיפת חשבונות הבנקים של תושבי שתי המדינות. אמנה זו מצטרפת למגמה הכלל-עולמית של צמצום היקף מקלטי-המס בעולם."

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"מה שראוי לתיקון הוא השימוש

23.85x32.11	2/3	18 עמוד	גלובס - כותרת	27/09/2016	55320432-4
פרקליטות המדינה - 39848					

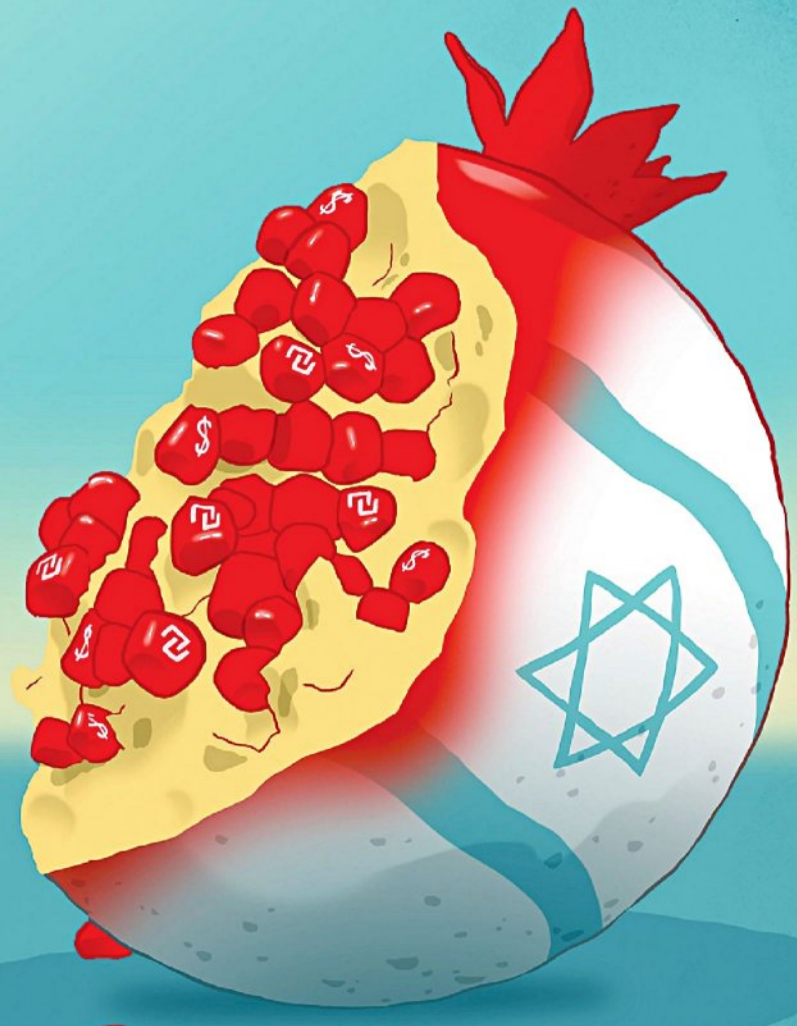

ליאור עזריה

איילת שקד

**חסכמים
שנה**

ואדמה, תוך ביטול העברות נכסים לבעלי-השליטה, ואושרו הסדרי נושים במגה ובריבוע-כחול שהפקיעו את החברות מבעלי-השליטה. זהו המשך למגמה שהחלה בפרשת אי.די. בי, שבה נקבע שניתן לכפות על חברה הסדר נושים ומכירת החברה, אם צפוי קושי עתידי לפירעון חובות. השנה גם קבע ביהמ"ש העליון, שיש לבטל את הצו החוסם שניתן בהסדר אי.די.בי, ולאפשר תביעות נגד בעלי המניות ונושאי-המשרה בחברת דסק"ש. המגמה מבורכת ויש לקוות שתמשך."

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"אני מקווה לראות בשנה הבאה שינוי חקיקתי, שיחוק את הביטחון הסוציאלי של השכבות החלשות. בשנה החולפת הועלו הקצבאות

יעבור, היא להביא להגדלת הצדק החלוקתי בחלוקת נכסי חברות חדלות-פירעון בין הנושים. "אחד החידושים המרכזיים בחוק ישנה את דיני הקרימה הוותיקים. תמהיל שלום החובות יבטל עדיפויות שהיו למדינה בגביית חובותיה, יגביל את כוחם של נושים מובטחים בעיקר בנקים, לגבות את חובותיהם מנכסים המשועבדים להם (עד 75% מחובם), ובכך יגדיל את הנתח מכלל החובות שיישאר לנושים כלליים (כגון ספקים)".

עו"ד משה בלטר, שותף-מייסד משרד בלטר, גוט, אלוני

ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"השנה פורקו קבוצות ענבל אור

הפרקליטות והתביעה. רק ביקורת ראויה תבטיח צמצום מקרים של שרירות-לב, רשלנות וחוסר יעילות, ותחוק את אמון הציבור במערכת המשפט."

עו"ד ד"ר ליפא מאיר, שותף-מייסד משרד ליפא מאיר ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"פסיקת בג"ץ שקבעה שיש לבטל את מתווה הגז במתכונת שהציעה הממשלה."

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"הצעת חוק חדלות-פירעון ושוקים כלכלי הנדונה בימים אלה בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת. אחת מתכליות החוק המוצע, אם אכן

וכתוצאה מכך נסדקים עקרונות חשובים, כגון שמירת הפרטיות ושמירת החיסיון המקצועי, וחפים מפשע עלולים להיפגע."

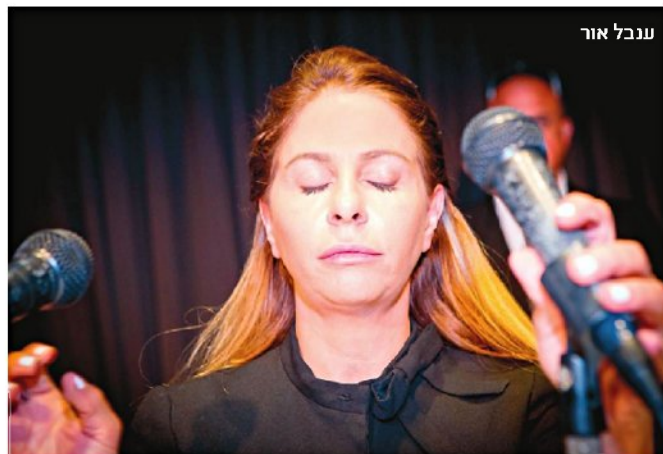
השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"תחום הביקורת על הפרקליטות ומערך התביעה. יש צורך לראות שהזעזועים שעברה נציבות הביקורת, והפרדת הטיפול בתלונות הפרטניות מן הביקורת המערכתית, לא יחלישו את הביקורת בכללותה. כל גוף צריך להיות כפוף לביקורת, קל וחומר כשמדובר בגוף בעל עוצמה רבה כדוגמת הפרקליטות ומערך התביעה. "ישנם נושאים רבים וחשובים הממתניים לביקורת, ויש לראות לבדיקתם ולביצוע ההמלצות שכבר התפרסמו. לשם כך נדרש גוף מקצועי המתמחה בנושאים שבהם עוסקות

איור: עומר הפמן

27.43x31.05	3/3	עמוד 19	גלובס - כותרת	27/09/2016	55320445-8
פרקליטות המדינה - 39848					

צילומים: פלאש 90, יוסי זליגר, בן זוסטר, שלומי יוסף ואיל יצהר

ערך רב לעובדה כי בית המשפט העליון הכריע בעניין, ובכך שם קץ לוויכוחים האינסופיים על אישור המתווה, תוך מתן אפשרות להוציא מן הכוח אל הפועל.

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"בעיית העומס על השופטים ומערכת המשפט ידועה ומוכרת. העומס מוביל לסחבת הפוגעת באזרחים, ופעמים רבות דווקא באלו המוחלשים. נשיאת בית המשפט העליון ושרת המשפטים ערות לנושא זה, ופועלות בהתמדה למציאת דרכים לפתרון.

"כתוך כך ניכרת מגמה מואצת של מינוי שופטים חדשים בערכאות הדיוניות, ניסיונות לגיבוש סדרי דיון יעילים יותר, הפניה מוגברת להליכי יישוב סכסוכים אלטרנטיביים (לעתים, כתנאי לקיום ההליכים), ועוד. יש להניח ולקוות, כי הטיפול המואץ בבעיה זו יימשך גם בשנה הבאה, ותוצאותיו יחלו להיראות".

עו"ד ברק טל, שותף במשרד עוה"ד יגאל ארנון ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"פרשת מתווה הגז, על כל גלגוליה ונפתוליה, עד לפסקי הדין הדרמטי שאישר מהלכים מהותיים במתווה, אך ביטל את 'סעיף היציבות', שבו התחייבה הממשלה שלא לבצע שינויים בחקיקת מיסוי בתחום האנרגיה במשך עשור. גם במקרה זה הציג בית המשפט העליון, בלי קשר לצדקת פסיקתו, גישה עניינית, מקצועית ומעוררת כבוד, שהתעלתה על המאבקים האינטרסנטיים שבפרשה הזו".

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"המשימה המרכזית לשנים הבאות היא ביצור מעמדה של מערכת המשפט. זה צריך להיות יעד אסטרטגי ראשון במעלה של החברה כולה, ושל הממשלה המנהיגה אותה.

ממעשיה ומהבטאויותיה של שרת המשפטים, איילת שקד, ניתן להתרשם שהיא שותפה לגמרי לעניין הזה, וביקורת שנשמעה כלפיה בעניין זה אינה מוצדקת. משפטנים רבים חושבים, שגישתה ודרך טיפולה בענייני המערכת גם הן ענייניות ומקצועיות מאוד, ויש מקום לאופטימיות בעניין זה".

הפנימי קם מהשטח, באמצעות עובדים בלבד, ללא סיוע או זיקה כלשהי למעסיק - גם אז סירבו בתי הדין לעבודה לתת לו מעמד".

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"יש להוציא שופטים שחוקים לפרישה מוקדמת, לשלב במערכת שופטים חדשים ונמרצים, ולשכלל את מערכת 'נט המשפט' כדי שלא תקרוס. כמו כן, חשוב לורז מתן פסקי דין".

עו"ד רות דיין וולפנר, מומחית לדיני משפחה ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"כניסתו לתוקף של החוק להסדר התדיינות בין בני זוג, ששינה לחלוטין את כללי המשחק בהליכי גירושין. בהתאם לחוק, לא ניתן להגיש תביעות בין בני זוג ובין הורים בטרם מוגשת בקשה ליישוב סכסוך, והצדדים מוזמנים לארבע פגישות ביחידת הסיוע".

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"הבעיה המרכזית בתחום דיני המשפחה היא היעדר ודאות משפטית, כיוון שאין פסקי דין מנחים מבית המשפט העליון בסוגיות הנוגעות בשטח. כך לדוגמה, סוגיית תשלום המזונות במצב של משמורת משותפת. בעניין זה ניתנו פסקי דין שונים וסותרים על ידי בתי משפט למשפחה ומחוזיים. וכך, ציבור המתדיינים ממתין זה זמן רב לפסיקה של בית המשפט העליון, שדן בסוגיה זו בימים אלו".

עו"ד מאיר לינון, שותף מנהל בהרצוג פוקס נאמן ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"לאחר שנים של שינויים, דיונים ועתירות, הכריע השנה בית המשפט העליון בפסקי דין נרחב ומנומק בסוגיית מתווה הגז. אמנם בית המשפט פסל את 'פסקת היציבות' המקורית של המתווה, אך תוך הקפדה על איוון בין האינטרסים השונים - הוא איפשר לממשלה לשנות את הפסקה לפחות מגבילה, ובכך לאשר סופית את מתווה הגז. אני לא נכנס לשאלת התוכן של המתווה, אך אין ספק שיש

לקשישים נזקקים, וכעת יש לקבל את הצעת יו"ר ועדת העבודה והרווחה, ח"כ אלי אללוף, לקצבאות דיפרנציאליות שיגדילו את חלקן של השכבות החלשות על חשבון ביטול קצבאות לעשירון העליון".

עו"ד צבי פירון, ראש משרד עוה"ד מ. פירון ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"ראוי לציין את חוק הרשות הממשלתית להתחרשות עירונית, שחוקק השנה. לטעמי, זהו חוק מרשים המשלב תמריצים כלכליים ומיסויים עם הגנות חברתיות על בעלי הדירות, וצפוי לשנות לא רק את פני ערינו, אלא גם את הדרך שבה רבים מאיתנו חיים. בין השאר הוא צפוי להגדיל את הצפיפות, להקטין את השימוש ברכב פרטי, לקרב את מקום המגורים למקום העבודה, ולהגן על סביבת השטחים הפתוחים".

השינוי הדרוש לשנה הבאה:

"להערכתי, האתגר העיקרי של מערכת המשפט בשנה הבאה יהיה הצורך להתמודד עם לחצים של קבוצות קיצוניות. אמנם כבר התרגלנו ללחצים על בית המשפט העליון בסוגיות חוקתיות, אך לא הכרנו לחצים ציבוריים ופוליטיים על הערכאות הדיוניות; ובודאי שלא בעניינים פליליים קונקרטיים. "בעניין משפטו הצבאי של סמל אלאור עזריה נחשפנו להפגנות קולניות בשערי בית המשפט, להתגייסות ברשתות החברתיות ולהתקפות אישיות על מי שנחזה כמתנגד לזיכויו המחלט, לרבות מי שהעידו במשפט. כל מי שאחראי ליישום של שלטון החוק - המשטרה, הפרקליטות ובתי המשפט, ייאלץ לעמוד באתגר זה על מנת להבטיח משפט צדק נטול משוא פנים".

עו"ד דפנה שמואלביץ, מומחית לדיני עבודה ההתפתחות המשפטית החשובה של השנה:

"בתי הדין לעבודה עסקו בשנת המשפט האחרונה בתופעת ההתנגדות להתארגנות, באמצעות הקמת חלופה המכונה על-פירוב 'ועד פנימי'. החירוש הגדול של שנת המשפט הזו - גם במקרים שבהם הוכח כי הוועד